

Arz, Talep ve Piyasa Kavramları

Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Arz

- Belli bir dönemde, belli bir piyasada, belirli bir fiyattan satılmak istenen mal ve hizmet miktarıdır.

Arzı Etkileyen Faktörler

- Malın fiyatını,
- Diğer malların fiyatları,
- Teknoloji seviyesi.

Talep

- Belirli bir malın piyasasında, belirli bir zamanda, öteki faktörler değişmemek kaydıyla (ceteris paribus), belirli bir fiyattan tüketicilerin söz konusu mal ve hizmetten satın almak istedikleri miktardır.

Talebi Etkileyen Faktörler

- Gelir seviyesi
- Tüketicilerin zevk ve tercihleri
- Malın fiyatı
- Diğer malların fiyatları

Piyasa

- Mal talebi ile mal arzının karşılaşması
- Arz ile talebin “piyasa” denilen bir ortamda karşılaşması ile “fiyat” oluşmaktadır.
- Piyasa, alıcı ve satıcıların oluşturduğu mübadele ağı şeklinde tanımlanabilir.

PIYASA ÇEŞİTLERİNİN OLUŞMASI:

- Mal talep eden müşteriler veya alıcılar.
- Mal arz eden satıcılar
- Malın kendisi
- Piyasadaki işlemleri düzenleyici yönetmelik ve yasalar.

Piyasa Şekilleri

Arz Tarafı		Talep Tarafı	
Piyasa Şekli	Özelliği	Piyasa Şekli	Özelliği
Tam Monopol (Tekel)	Piyasada sadece bir satıcı vardır. (Sigara)	Monopson	Çok sayıda satıcı karşısında bir alıcı vardır.(Şeker pancarı)
Tam Rekabet (Polipol)	Çok sayıda satıcı, çok sayıda alıcı. (Küçük tarım işletmeleri).		

Oligopol: Firmalar genelde fiyat üzerinde rekabete teşebbüs etmezler. belli bir fiyatı korumak ve devam ettirmek isterler.

Tam Rekabet Piyasası

- Piyasaya dışarıdan hiç müdahale yok.
- Fiyatlar serbestçe oluşur.
- Çok sayıda alıcı ve satıcı bulunur.
- Taraflar arasında baskı yok.

Tam Rekabet Piyasası Özellikleri

Atomisite Özelliği

Piyasadaki alıcı ve satıcıların sayısının fiyatları etkileyemeyecek kadar çok olmasıdır.

Homojenlik Özelliği

Piyasada işlem gören malların aynı kalite ve standartta kalmasıdır.

Piyasaya Giriş Serbestliği

Alıcılar veya satıcılar için piyasaya giriş ve çıkışı engelleyen herhangi bir tahdit söz konusu değildir (Yeni firmalar kurulabilir, eskileri piyasadandan çekilebilir).

Saydam Olma Özelliği

Piyasanın kolayca izlenebilmesi ve görülebilmesi demektir. Firmaların piyasadaki mal ve fiyatlar konusunda tam bilgi sahibi olmalarını engelleyecek hiçbir gizli ya da açık anlaşma bulunmamaktadır.

Monopol Piyasası

- Tek satıcı çok sayıda alıcı vardır.
- Piyasaya tek firma hakimdir.
- Satıcı tek olduğu için rekabet söz konusu değildir.
- Alıcı için ihtiyacı karşılayabilecek bir başka mal yoktur (Tekel).
- Fiyat tekelinin kontrolündedir.
- Piyasaya giriş ekonomik, teknik, kanun, veya diğer engellerle men edilmiştir.

Monopol Çeşitleri

Tabii Monopol

- Bir firmanın tabii şartlarla tek satıcı durumuna geçmesi halidir
- (Belli hastalıklara iyi gelen kaplıcalar, özel nitelikli maden suyu, Altın, elmas gibi maden yatakları sahipleri).

Kanuni Monopol

- Kanun gücü ile malın tek satıcısı ve üreticisi olması halidir.
- Toplumun hayatını ilgilendiren ve kamu yararı için lüzumlu olduğu anlaşılan alanda (tütün, alkol, afyon, barut, elektrik, su vb.) bu tip kanuni monopoller kurulur.